

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Regimine Ecclesiae Episcopalis In Octo Libros Distributus

Antonelli, Giovanni Carlo

Velitris, 1650

§. II. Quis sit Iudex competens in legatis pijs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11401

transcat ad aliam ecclesiam? negatiuè responderet *Bart. in l. 1. nu. 6. ff. de pen. leg. Ricc. in Prax. for. eccles. p. 3. ref. 368.* vbi etiam notat, quod si Prælatus est negligens in adimplendis oneribus à testatore impositis, requiritur protestatio capituli contra Prælatum, alias omnes delinquerent.

S. II.

Quis sit Iudex competens in legatis pijs.

15 Episcopum, seu Iudicem ecclesiasticum esse competentem in legatis pijs etiam contra laicos, constat ex cap. nos quidem c. si heredes cap. tua nobis de Testam. Cõc. Trid. sess. 22. de ref. cap. 8. Ant. de Butr. in cap. relatum 1. n. 6 de test. cum alijs, quos cumulat *Tiraq. de Priuileg. causa priuileg. 149. furd. de alim. tit. 8. priuileg. 9. n. 4. Couar. in d. cap. relatum 1. n. 13.* & non solum est iudex competens, sed etiam executor omnium piarum dispositionum tam defunctorum, quam viuentium, vbi nullus alijs fuerit nominatus executor *clm. vn. de Testam. S. si quis autem pro redemptione captiuorum Auth. de eccles. tit. Ricc. in collect. decis. 451. p. 2.* etiam si testator prohibuerit, ne Episcopus se intromittat *d. c. tua nobis de Testam. nisi testator ultra prohibitionem huiusmodi addiderit, quod si Episcopus in eius legatis se ingerat, tunc, & eo casu legata habeantur ac si nõ essent relicta: hoc enim casu non poterit Episcopus manus apponere, et*

dicunt Doctores apud Vulp. in Prax. iudic. cap. 10. n. 11.

Verum si testator exequutores sue voluntatis nominauerit, ad ipsos spectat exequi voluntatem ipsius testatoris iuxta *l. nulli, ibi, & si quidem testator designauerit C. de Episc. & Cler. nisi exequutores huiusmodi negligenter se gerat, quia tunc Episcopus exequitur Garc. de benef. p. 1. cap. 2. n. 98. quæ refert Diana par. 1. tr. 2. ref. 81.* vbi id limitat, quando in casu negligentie fundator, seu testator alios exequutores substituit, tunc enim, inquit, excluditur Episcopus, donec substituti constituantur in negligentia.

17 Potest tamen Episcopus tales exequutores siue laicos, siue religiosos, & alios exemptos cogere ad reddendam rationem de testamentorum exequutionibus, quas gesserunt, & si circa id deliquerint, eos punire non obstante priuilegio exemptionis *d. clem. vn. de Testam. Leo in Thes. for. eccles. par. 2. c. vlt. Garlin. controuers. forensis. 1. cap. 2. 1. quos refert, & sequitur Diana par. 7. tr. 6. ref. 31. Ricc. in collect. dec. 451. par. 2. & dec. 503. par. 3. & in Prax. for. eccles. p. 4. ref. 579. vbi refert Sac. Cong. declarationem.*

18 Hæc etiam cura incumbit Episcopo, etiam si legata pia nõ sunt cap. indicante, & cap. Ioannes de Testam. c. ultima voluntas 13. q. 2. *Hoff. in d. c. Ioannes n. 2. & 3. Abb. in pp. c. cum esset n. 33. de testam. Syl. in ver. testamentum 2. n. 8. Ricc. in Collect. dec. 451. p. 2. & alij apud Geniens. in Prax. Archiep. cap. 69. n. 25. & hanc esse communem opinionem*

- im dicit Bonacin. de contract. disp.*
 3. q. 17. pun. 8. §. 10. & ratio est,
 tum quia defuncti inter miserabi-
 les personas numerantur, cum sint
 desituti omni auxilio *arg. c. 2. dist.*
 87. quarum causas certum est spe-
 ctare ad iudicem ecclesiasticum.
cap. super quibusdam de verb. sign. 22
 tum quia piū satis est exequi vo-
 luntates defunctorum *l. vel. negare*
ff. quē. testam. aper. Genuens. loco cit.
 tum etiam quia cū hæres, seu exe-
 quutor, qui non adimplet volun-
 tatem defuncti, peccet mortaliter
 secundū negligentiae qualitatem
 ut dic. *Nau. in Man. cap. 25. n. 65.*
 & alij, ideò ratione peccati effici-
 tur laicus de foro Episcopi *iuxta*
c. nouit de Iudic. ita Barbos. de offic.
 & pot. Episc. par. 3. all. 82. num. 16.
 & 17.
- 19 Hæredibus autem, seu exe-
 quutoribus à iure annus præfigi-
 tur ad soluendum legata, siue pia,
 siue prophana, vbi nullum tempus
 à testatore præfixum fuerit *d. l. nul-*
li C. de Episc. & Cler. Auth. hoc am-
plius C. de fideicom. cap. nos quidē
de Testam. & notat etiam Genuens.
loco cit. n. 25. annus verò huiusmo-
 20 di non aliter currere incipiet, ni-
 si post vnicam saltem monitionem
 à Iudice personaliter faciendam,
 ut colligitur *ex d. cap. nos quidem*
ibi, ut eam commoneas, & d. cap. tua
nobis ibi, monitione præmissa de
Testam. quamuis possit Episcopus,
 præsertim ex iusta causa, huiusmo-
 di annum restringere tam in lega-
 21 tis pijs, quam in prophanis *Abb.*
in d. c. nos quidē n. 11. & ibi Couar.
n. 5. & alij apud Barbos. d. all. 82. nu.
 22. & 24. vbi dicit, quod in tali
- casu præmitti debet bina monitio
 quod præcipuè locum habet, quā-
 do hæres, seu exequutor copiam
 habet rei legatæ, tunc enim te-
 netur absque mora eandem præ-
 stare *l. cum res legata. & l. si domus*
§. in pecunia ff. de leg. 1.
- 22 Transacto anno, siue alio bre-
 uiori tempore ab Episcopo præfi-
 gendo ad eundem Episcopū de-
 uoluitur ius exequendi non solum
 in legatis pijs, sed etiam in alijs
 non pijs *d. cap. nos quidem de Te-*
stam. d. l. nulli C. de Episc. & Cler.
auth. hoc amplius C. de fideicom.
Hofst. in d. cap. Ioannes nu. 2. & 3.
Abb. in repet. d. cap. cum esses nu. 33.
de Testam. Genuens. loco cit. Dian. p.
 3. tract. 1. ref. 21. *Vulp. d. c. 10. n. 10.*
- 23 vbi etiam dicit, quod Episcopus
 coram suo Vicario potest petere,
 se immitti in possessionē bonorū,
 si ecclesia, vel pauperes sint insti-
 tuti hæredes *per doctrinam Baldi*
in l. si quis C. de Episc. & Cler. quod
 24 procedit etiam si hæres, aut exe-
 quutor testamenti non potuerit
 exequi intra annum, quia illud
 tempus non fuit præfixum in odiū
 hæredis, siue exequutoris, sed po-
 tius in fauorem defuncti, nè diū
 eius voluntas differatur *ut ex d. c.*
nos quidē & d. l. nulli colligit Sylu.
in ver. testamentum 2. nu. 8. hoc tam-
 en locum habet in legatis alimē-
 torum, aut ad pias causas, quæ ob
 impedimentum retardari non de-
 bent *Tiraq. de Priuil. pia caus. pri-*
uil. 97. & alij apud Barbos. loco cit.
 n. 23. in alijs verò tempus à iure,
 vel ab homine præfinitum non
 currit legitimè impedito *ex reg. l.*
 1. *in fin. C. de Annal. except.*

25 Notandum est etiam, quod Episcopus non succedit in executione post annum, si testator prouidit exequutoribus de longiori tempore, vt d. Kirshou. relat. in Syntag. opin. com. tit. de testam. exequut. c. 1. vers. Episcopus.

Quamuis autem exequutio legatorum prophanorum tam ad iudicem ecclesiasticum, quam secularem spectet, vt pluribus auctoritatibus, & Rotae decisionibus probat
26 Barbof. d. all. 82. n. 2. seculatum est in legatis pijs, quorum exequutio iudici ecclesiastico tantummodo competit, vt constat ex d. si quis autem pro redemptione captiuorum auth. de eccles. tit. capitula nobis de Testam. Conc. Trid. sess. 22. de ref. c. 8. ferr. qq. mor. p. 1. q. 73. n. 12. & 13. & communem dicit Bonac. in tract. de contract. d. disp. 3. q. 17. pun. 8. §. 10. Dian. par. 4. tract. 1. ref. 99. & haec videtur verior sententia, quicquid in contrarium dicat Couar. in d. cap. nos quidem n. 8. Gutier. pract. lib. 1. q. 44. nu. 3. & alij, quos refert & sequitur Barbof. d. all. 82. nu. 17. vers. que quidem, vbi resoluit, huiusmodi causas esse mixti fori.

§. III.

Quot testes sufficiant in testamento ad pias causas.

Non mediocris est inter DD. controuersia circa huiusmodi testamenta ad pias causas, an videlicet requiratur ultra duos testes praesentia Parochi, siue sufficiant duo tantum testes, & idem videndum nobis est, in quibus ter-

minis procedant cap. cum esses, & cap. relatum 1. de Testam. vt inde privilegia pijs causis concessa facilius intelligamus.

27 Et omiſſis varijs Doctoru opinionibus, quas enumerant glos. Abb. Io. de Imol. in d. cap. cum esses, mihi semper placuit sententia Guil. Nafonis, quem refert, & sequitur Io. de Imol. in d. c. cum esses n. 11. vbi etiam Abb. n. 6. & 7. & ibidem Io. Andr. n. 2. de Testam. Speculat. lib. 2. tit. de instrum. edition. 9. compendiose n. 11. videlicet, quod per ius canonicum duo testes cu Parocho, vel si non interueniat Parochus, duo alij testes ultra supradictos, qui interueniant loco Parochi, sufficiant in testamentis comunibus etiam ad non pias causas per tex. in d. cap. cum esses; in testamentis vero ad pias causas duo tantum testes sufficiant sine Presbitero per cap. relatum 1. eod. tit. de Testam. hanc autem sententiam esse magis communem dicunt Corn. conf. 261. n. 30. in fin. & n. 31. vol. 4. Clar. in d. testamentum q. 57. n. 1. & 3. vbi etiam dicit, quod hanc opinionem consuetudo approbat vbi que locorum, & hanc esse receptissimam, & communem testatur Couar. in d. c. cu esses n. 12. & 13. & in d. c. relatum 1. in princip. & ibidem Barbof. Valasc. decis. 74. nu. 4. 5. & 10. Marcellus Vulp. in prax. for. eccles. c. 10. n. 12. Kirshou. relat. in Syntag. opin. com. tit. de Testam. cap. 24. in fin. & alij.

28 Pari lege sancitum est in Regnis Hispaniarum, testamentum coram tribus testibus, & notario confici posse, vt trad. Couar. d. cap.

L cum